

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 266.

▽ Ljubljani, v petek 20. novembra 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Na Dunaju, 16. novembra.

Poročilo davkarskega odseka o zamudnih obrestih.

Že večkrat so stavili poslanci raznih strank predloge, da bi se obresti od onih davkoplačevalcev, ki ne morejo ali sploh zamudé o predpisanem obroku ali času plačati predpisane davke, ne pobirale v taki visokosti, kakor se to vrši.

Kakor znano, določilo se je s postavo z dne 9. marca 1870. l., da smejo davkarje pobirati tako zvane zamudne obresti. Po § 3. te postave računajo se zamudne obresti za vsakih 100 gld., to za vsak dan z 1 1/2 kr. za čas, ko poteče za vplačevanje davščine predpisani dan in dokler se plačilo ni plačalo.

Nekateri poslanci so predlagali, da bi se le 1 kr. pobiral, kar bi znašalo 3 65 odstotkov, ko se sedaj 5 1/2, odstotka, od pristojbin pa celó po 6 odstotkov pobira.

Davkarski odsek izrazil se je v ugodnem smislu o teh raznih predlogih ter je stavil nasvêt, da se zamudne obresti že iz sedaj splošno in povsod znižanih obrestnih razmer pri državnih davkarjih morajo primerno vrediti, ker čudno bi pač bilo, da bi država višje obresti pobirala, kakor pa zasebniki in drugi javni denarni zavodi. Ko se je ta postava sklenila, rekla je vlada, da se zamudne obresti vpeljejo kot nekako sredstvo proti onim davkoplačevalcem, ki iz lahkomišljenosti ali malomarnosti ali celó iz nasprotstva ne poravnajo pravočasno predpisane jim davščine.

Gotovo pa je, da ogromna večina zaostankov izvira odtod, ker ubogi davkoplačevalci ne zmorejo davkov zaradi slabih letin, zaradi mnogostranskih plačil za obresti od dolgov itd. Zato bi bilo celó umestno, da bi se takim revežem zamudne obresti sploh ne nakladale; več kakor pravično pa je, da se sedanje 5 1/2, odstotne obresti na 4%, in prav tako 6% obresti od predpisanih pristojbin, na pr. od kupnih pogodb, od dedščin itd. tudi na 4% znižajo, da se odstrani krivično pa za državo tudi nedostojno pobiranje višjih obresti od ubovega davkoplačevalca, kakor jih mora plačevati na pr. hranilnicam.

Davkarski odsek nasvetuje sicer znižanje od 6% pri pristojbinah na 5% in pri direktnih davkih (zemljiški, hišni, obrtni) pa na 4 3/4, odstotke, to je na 1 3/10 kr. za vsakih 100 gld. in za vsaki dan. Ker je bilo precej glasov v odseku za nižje obrestovanje, upati je, da se bo v zbornici našla večina vsaj za 4 1/2, odstotne obresti.

Prav pa je pogodil davkarski odsek, da je odločno se izrekel, da se morajo res neprimerno visoke 6 odstotne obresti od zastalih pristojbin znižati, ker večinoma so prav pristojbine silno visoke in zeló tarejo kmetovalce in hišnike, ki morajo zeló visoke pristojbine plačevati, če še tako zadolženo premoženje prevzamejo. Kmetija se ceni na pr. 5000 gld., a na njej sloni vknjiženih dolgov mnogokrat skoro ravno toliko in ubogi dedič mora plačati pristojbino od celih 5000 gld., kar znaša na par sto goldinarjev. Ker navadno nima denarja, poprosi za odlog, a plačati mora potem 6 odstotne zamudne obresti. A še hujši je slučaj, če komu krivično odmerijo pristojbino. On sme sicer vložiti priziv proti

odmerilu pristojbine, pa v zvezi temu mora plačati in obresti tekó od istega dne, in če se priziv pozno reši in sicer neugodno, mora dotični še poleg že vplačane pristojbine še 6 odstotne zamudne obresti plačati. Več kakor pravično je torej, da se vsaj zamudne obresti od države ne pobirajo višje, kakor jih sleherni zasebni denarni zavod ne pobira tolikih. Obžalujem le, da se večina davkarskega odseka ni mogla nekoliko višje pospeti, ter da navaja kot povod ali uzrok za 4 3/4, oziroma 5 odstotne zamudne obresti, da prenizke, n. pr. 3 odstotne zamudne obresti bi vplivale na davkoplačevalce, da bi bi odlašali z vplačili davkov. Temu že sredstvo iztirjevalcev ali eksekutorjev odpomore, ker mora zamudnik po opominu plačati 1 gld. in 5 kr. opominarine.

Kdor ima denar na razpolago, ta bo gotovo nesel ga v davkarjo, da plača, kar mora plačati, ker dobro vé, da mu ne odide ta dolžnost; toliko bolj pa ne bo pustil ležati denarja doma, ko vé, da mora zamudne obresti potem plačati.

Nova od davkarskega odseka nasvetovana postava glasi se tedaj:

„Zamudne obresti od direktnih davkov morajo se za vsakih 100 gld. in za vsak dan od dne, ko poteče plačilni nalog do dne vplačila računati z 1 3/10 kr.“

„Zamudne obresti od pristojbin smejo znašati le 5 odstotkov, katere se pa morajo za slučaj, da se usliši priziv proti predpisani pristojbini ter že vplačani, tudi dotični stranki s 5 odstotnim obrestovanjem vplačenega denarja povrniti.“

Da se bodo ti predlogi v zbornici sprejeli, je brezdvomno; želeli bi bilo le, da bi nasvêti manjšine davkarskega odseka dobili večino, kar bi bilo gledé visokih davkov in pristojbin sploh več kakor opravičeno.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Naši poslanci na ogerskem saboru se le redkokdaj oglasijo, pa še takrat se Madjari za njihova vprašanja malo zmenijo, to pa zato, ker se hrvatski poslanci z vsakim odgovorom zadovoljavajo in nikdar energično ne zahtevajo, da se postave, ali bolje negotba na Hrvatskem točno vrši. Ko bi Madjari videli odločnost na hrvatske strani, ne bi se upali tako očitno prezirati sklenjene pogodbe. 40 hrvatskih poslancev sedi v ogerskem zboru, in kako redkokdaj slišimo kaj o njih, četudi ima Hrvatska neizmerno mnogo potreb, katere bi se morale iz zajedniškega proračuna pokrivati. Ali o tem se od leta do leta molči, dočim se na Ogorskem vsako leto na milijone investuje. Pravica zahteva, da ima tudi Hrvatska pri splošnih dohodkih svoj delež in da se tudi v njej vsako leto kaj potroši na uravnanje rek, osušenje barja itd. To bi bila pač zahvalna naloga za hrvatske poslance, ko bi se tem vprašanjem posvetili ter od ogerskega sabora zahtevali, da se mora na Hrvatsko razmerno toliko trošiti kolikor na Ogorsko. Saj plača hrvatski narod tolike davke kakor ogerski. Skrb za gmotni napredek naroda morala bi biti vsakemu poslancu vedno na srcu, v tem pogledu bi morali biti vsi narodi iste države izjednačeni, kakor so tudi v plačanju davka v denarjih in krvi, potem bi se celó politična vprašanja laglje reševala.

V enej od zadnjih sej finančnega odseka na hrvatsko-ogerskem saboru oglašil se je vendar eden

naših poslancev ter zahteval, da se postavi vsaj še eno finančno ravnateljstvo na Hrvatskem, premda bi se moralo to po jasnem zakonu, da ima namreč vsaka županija tudi svoje finančno ravnateljstvo, že zdavnej zgoditi, in sicer dve ravnateljstvi bi morala dobiti Hrvatska, namreč v požeški in belovarske županiji, kjer zdaj tamkaj še nista take oblasti. Pa kaj je odgovoril minister Weckerle na to čisto pravično zahtevo: „Pomnožavanje ravnateljstev na Hrvatskem ovira tudi ta okolnost, da ni dosta sil na razpolaganje in da hrvatski uradniki ne želé nikjer stalno ostati nego v Zagrebu“. Na te popolnoma neresnične besede je poslanec Gjurković molčal ter bi bil sploh bolje storil, da se v tej zadevi ni niti zglasil, če ni hotel ministru resnice povedati, kakor bi se bilo spodobilo. Uradnikov finančnih, in sicer hrvatskih, niti najmanje ne pomanjuje. Za to stroko je pač domačih sil popolnoma zadosti, in sicer tako izvrstnih, da bi mogli v vsakej državi na čast služiti. Nego nekaj družega je, kar namerava minister izvesti, namreč počasi mesto Hrvatov postavljati na vsa boljša mesta Madjare. To se praktikuje že več let, posebno od dôle glasovitega Davida. Predrznost je velika od ministra, ko trdi, da ni sposobnih ljudij med Hrvati, in vendar morajo večidel le-ti sami uradovati celó namesto onih madjarskih uradnikov, katere nam pošiljajo preko Drave. Po dve leti se ne pomakne nobeden hrvatski finančni uradnik na višjo službo, nego se mesto njih postavljajo Madjari, kajti glavna sposobnost finančnega uradnika je znanje madjarskega jezika, četudi drugače nima pojma o uradovanju. To se mora sčasoma osvetiti, če se bode toliko nesposobnih ljudij v finančno službo sprejemalo. Hrvatski opozicijski listi so ta fakta dozrati z navedenimi imeni, in nobeden uradni list ni trditve ovrgel. Po nagodbi je v finančni službi na Hrvatskem uradni jezik le hrvatski, in vsak minister, ki protivno dela, krši pogodbo. Naši poslanci so tako mlačni, da radi tega še ust ne odpró na merodavnem mestu, nego sami odobravajo, kar minister svojevoljno odločuje. Da se enkrat za vselej odločno zahteva točno vršenje nagodbe, prenehale bi take tožbe, ali to so dolžni storiti oni, katere je narod poslal v sabor, da mu branijo njegove pravice in da zanj poskrbé v gmotnem pogledu. Zalibože, da se želje naroda hrvatskega do zdaj niso izpolnile niti v prvem, niti v drugem pogledu.

Ljudske šole.

(Govor poslanca Karola Kluna v državnem zboru dne 13. novembra 1891.)

(Dalje.)

Prvi in neobhodni pogoj za zboljšanje teh odnošajev je, da se stvari lotimo pri korenini. Učiteljske na Koroškem mora se tako vrvnati, da se bodo na njem vzgojevali ne le nemški učitelji, temveč tudi učitelji, ki bodo mogli delovati na slovenskih šolah.

Drugi ravno tako neizogiben pogoj je pa, da se nastavi nadzorniki, ki bodo sposobni za nadzorovanje slovenskih šol in bodo dovolj objektivni in pravični, da bodo slovensko prebivalstvo merili z isto mero, kakor nemško. Ko so lani izvedeli proti nadzorniku mešanega kočevskega okraja na Kranjskem neke pomisleke zastran njegove objektivnosti, takoj so ga odstavili in nadzorstvo se je razdelilo, za nemške šole imenoval se je poseben nadzornik,

za slovenske tudi poseben. Če se je visoki naučni upravi taka razdelitev zdela potrebna zaradi 15.000 kočevskih Nemcev, mislim, da bi bila še potrebnejša na Koroškem, kjer je nad 100.000 Slovencev. (Pritrjevanje na desnici.)

Tretji ravno tako neobhodno potrebni pogoj je, da se deželni šolski oblastvi na Koroškem dá strogi ukaz, da se pri svojih ukrepih in naredbah mora strogo ravnati po zakonih. Ko bi bila visoka naučna uprava to že poprej storila, ne bili bi nas iznenadili s tako čudnim učnim načrtom, kakor sem že poprej omenjal, pa tudi bi se tako ne ustavljali občinam, zahtevajočim slovenski pouk. Ta upor šolskih oblastev ostane vedni madež v zgodovini koroškega šolstva. (Čujte! na desnici.) Vi si niti misliti ne morete, kako iznajdljivo je deželno šolsko oblastvo na Koroškem, kadar se gre za to, da se zavrne prošnja slovenskih občin za slovenski učni jezik.

Čudili se bode, če Vam na podlagi aktov navedem nekatere konkretne slučaje. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Solska občina Šentjakob v Rožni dolini . . . (Poslanec dr. Steinwender: Stare stvari! — Poslanec Povše: Pa vedno nove! Vedno pravične! — Poslanec dr. Steinwender: Že petkrat omenjeno! — Poslanec Spinčič: Stara krivica! — Poslanec dr. Moro: Pogreto zelje! — Poslanec dr. Trojan: Pobjoljšajte se!) Šolska občina Šentjakob v Rožni dolini je hotela imeti slovenski učni jezik. Krajni šolski svet te občine je dné 28. junija 1878 — res je že stara stvar — (Veselosť) vložil prošnjo na krajni šolski svet za uvedenje slovenskega učnega jezika. To prošnjo je okrajni šolski svet odbil z odlokom z dné 15. avgusta 1878, št. 827. Jaz zaradi tega navajam številke tako natanko, ker gospodje tako radi ugovarjajo, da ni resnica, (Dr. Steinwender: Po Kristusovem rojstvu že! — Poslanec Povše: V dóbi svobode!)

Dotična pritožba na deželni šolski svet se je oddala dné 26. oktobra 1881, pa deželni šolski svet je odgovoril z odlokom z dné 13. maja 1882, št. 1100, da prošnji ne more ustreči. Napravila se je 30. maja 1882 pritožba na ministerstvo, ki jo je pa z ukazom z dné 19. junija, št. 9686, izročilo deželni šolski svet, da jo reši. Deželni šolski svet rešil jo je sevéda ravno tako, kakor prvokrat, in sicer z odlokom z dné 13. julija 1882.

Občina se je zopet pritožila na ministerstvo, in kaj se zgodi? Predno je ministerstvo rešilo ta odlok, odločil je deželni šolski svet z ukazom z dné 7. junija 1883, št. 2879, da se ima slovenščina deloma uvesti.

Krajni šolski svet je zopet prosil za izključno slovenski učni jezik. Nemščina naj pa bode učni predmet.

Opomniti moram, da koroški Slovenci priznavajo važnost znanja nemškega jezika, da se proti temu znanju niti ne upirajo. (Prav res! na desnici.) V vseh svojih prošnjah naglašajo, da naj se uči v materinščini, da bode boljši učni uspeh, nemščina pa naj ostane učni predmet.

V tem je pa ministerstvo rešilo dné 9. avgusta 1883, št. 1189, poprej vloženo pritožbo. Odbilo jo je z opazko, da krajni šolski svet nema pravice do pritožbe. (Smeh na desnici)

Deželni šolski svet koroški je pa v enakem zmislu rešil vlogo šentjakobskega krajnega šolskega sveta, in sicer z odlokom dné 1. julija 1883. Krajni šolski svet pa še ni odnehal, temveč je vložil dné 8. decembra 1883 novo prošnjo v enakem zmislu na okrajni šolski svet.

Dné 10. januarja 1886 obrnil se je z novo vlogo na deželni šolski svet in prosil, da se uvede na tamošnji šoli „Drugo berilo“ in „Slovenska slovnica“. Ta prošnja se je odbila.

Ko je krajni šolski svet videl, da s svojimi prošnjami ne prodere pri ministerstvu, ker mu odreka peticijsko pravico, združil se je z občinskim zastopom, da ž njim vkupe doseže svoj namen. Zvezali so se krajni šolski sveti v Šentjakobu, v Podgorjah in v Ledenicah z občinskim zastopom v tej zadevi.

V juniju 1887 odposlala se je skupna peticija na deželni šolski svet, ki je pa niti rešil ni. Zaradi tega ponovili so prošnjo dné 22. aprila 1888. Odgovor deželnega šolskega sveta, in sicer z dné 14. maja 1888, št. 1000, glasil se je, da se poprej mora poizvedavati (Čujte! Čujte! na desnici), še le potem je mogoče ustreči prošnji. (Klici na desnici: Poizvedbe bodo trajale deset let!)

To pa niso bile nobene poizvedbe, temveč nekateri vplivni člani okrajnega šolskega sveta in nekateri učitelji so poskušali napraviti razpor mej krajnimi šolskimi sveti in občinskimi zastopi.

V Ledenicah se jim je tudi posrečilo, kajti tamošnji krajni šolski svet je odstopil od prošnje. Deželni šolski svet koroški je odgovoril z odlokom z dné 9. julija 1888, da bi se šola potem preveč razlikovala od drugih šol, ko bi dovolili zahtevano premembo, in da večina prebivalstva take uredbe ne želi.

Občine sklenile so zopet pritožbo na ministerstvo. Predno se je ta pritožba odposlala, izmislili so si novo sredstvo, da preprečijo ugodno rešitev. Začela se je agitacija, da se občina Rožek loči od občine šentjakobske.

Ta delitev se je zares dovolila in izvršila. Pritožba se je pa še le potem na Dunaj odposlala z opazko, da občina šentjakobska ni več ona občina (Čujte! Čujte!), ki je odposlala pritožbo, ker se je od nje ločila podobčina Rožek.

Ministerstvo je moralo sevéda z ukazom z dné 28. decembra 1888, št. 23.476, pravilno odločiti, da je z razdelitvijo občine odpala pravna oseba (Smeh na desnici), ki je imela pravico do pritožbe. (Poslanec dr. Ferjančič: To je pa res sleparija! — Poslanec Povše: To je svoboda!)

Občina šentjakobska vložila je dné 30. junija 1889 novo prošnjo. In kaj se je zgodilo? Poslali so znanega okrajnega glavarja Praxmajerja kot predsednika okrajnemu šolskemu svetu v Šentjakob, kjer je za 20. dan novembra 1889 bila razpisana komisija, h kateri so bili povabljeni vsi posestniki in posestnice, vkupe 198 oseb. Od teh 198 prišlo jih je 154, 44 jih je bilo pa zadržanih. Praxmajer je sevéda imel jako zapeljiv govor, v katerem je ljudem pojasnjeval važnost nemškega jezika; še le potem je začel izpraševati ljudi.

Da bi bil popolnoma gotov, poklical je najprej neko staro žensko, misleč si, pri njej se bode dalo najljžje kaj opraviti. (Čujte! Čujte! na desnici. — Klici: To je sleparija!) Ženska se je pa odločno potegnila za uvedenje slovenskega učnega jezika. (Dobro! Dobro! na desnici.) Za njo so se za slovenščino izrekli vsi posestniki, izimši 19.

Število 19 res ni veliko (Klici na desnici: Malo premalo?). Ali da bi je povečal, pridejal mu je okrajni glavar še 44 odsotnih, kakor bi vsi ti bili proti uvedanju slovenščine. (Čujte! Čujtel na desnici.)

Deželni šolski svet koroški je pa menda spoznal, da nema zakonitega povoda, da bi odbil prošnje šentjakobske občine. Kaj je bilo storiti? Vprašal je deželni odbor, kaj da k temu poreče. Deželni šolski svet sklepal je tako-le: O učnem jeziku odločuje po zakoniti določbi deželno šolsko oblastvo v sporazumljenju z onimi, ki šolo vzdržujejo. Šole pa, menil je koroški deželni šolski svet, ne vzdržujejo te občine, temveč tudi dežela. Občine skrbé za stvarne, dežela pa za osobne potrebščine. (Klici na desnici: Ali tako?) (Dalje slédi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. novembra.

Notranje dežele.

Češki kulturni svet. Veliko veselje je v mladočeškem taboru, da so zmagali pri volitvah funkcionarjev deželnega kulturnega sveta. Kdor pa položaj dobro premisli, pa precej vé, da Mladočehi nimajo posebnega povoda, veseliti se. Zmagali so s pomočjo takoimenovane kmetske stranke. Da pa ta stranka ne odobrava povsem mladočeških načel, videlo se je pri volitvah za kulturni svet, ko je bila postavila v nekaterih krajih protikandidate Mladočehom in ž njimi zmagala. Če tudi je v prvi seji St'asny podpiral Mladočehe, ali posebno dolgo jih ne bo.

Položaj. Levičarje jezi solidarnost Hohenwartovega kluba. Mislili so, da bode ta klub razpal po poslednjem govoru ministra Gautscha in potem ne bode nobene ovire, da pridejo levičarji na krmilo. Kakor se kaže, mej ministri tudi ni jednosti. Konservativnejši elementi se upirajo levičarskemu vplivu, Gautsch in nekateri drugi pa silijo vlado proti levici. Kakor čitamo v dunajskih listih, imajo slovenski poslanci v Hohenwartovem klubu še vedno posvetovanja, katera imajo namen, točno pojasniti stališče proti vladi in drugim strankam. Kakor se vidi, je Gautschev govor položaj še bolj zmedel. Stvari so vedno bolj zamotane. Čuti se pa, da dolgo ne pojde tako.

Minister Gautsch. Vlada in nemški liberalci so se jako motili, če so mislili, da jih bodo

Poljaki podpirali v boju proti ostalim Slovanom. Poljski listi sedaj jako odločno obsojajo Gautscheve besede. Tako piše „Gazeta Narodowa“: Nemci dosedaj še mislijo, da se jim posreči pridobiti socialno in politično gospodarstvo do Jadranskega morja, da so Slovani gradivo za njih visoko leteče namene, slovanska tla pa dobro polje za njih bankirje in tovarnarje, izvažatelje in trgovce. In tej visoko civilizovani gospódi je težko učiti se slovenski, da bi se mogli razgovarjati s svojimi bodočimi delavci, kajti premalo cenijo znanje slovenščine, da bi se je učili zaradi izražanja svojega blaga, zato pa jednodušno zahtevajo, da bi se nemščine učil narod, katerega hočejo gospodarski izsesavati. To je jasen pomen besed govora ministra, iz njih odmeva stoletna tradicija centralistov, kateri hočejo izsesavati življenjske sile avstrijskega in ogerskega prebivalstva ne v korist države, temveč v korist jednega privilegovanega naroda, tak je gospodarski pomen nemščine za južne Slovane. Prestolni govor je pripočel gospodarsko in socialno delovanje, ali ne smemo prepustiti, da bi bojevita Nemčija porabila to, da se pri nas nekoliko odloži rešitev političnih in narodnih vprašanj, v nove pridobitve in nova zatiranja. Čim resnejši je politični položaj, tembolj mora Avstrija gledati, da pomiri avstrijske slovanske narode. Ko bi Avstrija jedenkrat spolnila vse svoje dolžnosti v področju notranje politike, mogla bi z največjo mirnostjo gledati razvoj stvari na Balkanu. Ne bilo bi se treba bati panslavistične agitacije, kajti popolno pomirjenje slovanskih narodov dalo bi državi večjo privlačno silo, kakor kar si bodi. Balkanski narodi gledali bi na našo državo, kakor na dobro sosedo in pokroviteljico tudi manjših narodov. — „Dziennik Polski“ pa pravi, da se grof Taaffe pripravlja razdružiti one, ki so dosedaj bili na strani njegovih. — „Nova Reforma“ pa piše: Nikakor ne odrekamo važnosti nemškemu jeziku, ali nikakor pa ne dopustimo, da bi obveljala neumna misel, da je znanje nemškega jezika potrebno za vsacega omikanečnega človeka. V Evropi so še narodi, ki se v omiki lahko merijo z Nemci, če jih ne prekašajo. Minister Gautsch in ž njim sedanja vlada stopila sta na stališče, na katerem je že dolgo Plener s svojimi tovariši. Podobne namere morajo odločno pobijati vsi Slovani. — Poljsko javno mnenje je torej na naši strani in tega ne bodo mogli prezirati tudi poljski poslanci. Zatorej bi baš sedaj ne bilo umestno, ko bi mi s tem, da se združimo z Mladočehi, oddaljili se od Poljakov. Iz navedenih glasov je jasno, da po poljskih žilah teče slovanska kri in da Poljaki znajo ceniti tudi slovansko vzajemnost. Zaradi tega jih še ne smemo prezirati, če ne odobravajo ruske politike. Spora mej Rusi in Poljaki neso le poslednji krivi, temveč gotovo že večji meri prvi. Tudi ruska politika ni vselej slovanska. Celó ruski listi so že obsojali postopanje ruske vlade proti Poljakom, sevéda je vlada gledala, da je take liste, ki so se upali povedati resnico, hitro zatrla.

Hohenwartov klub. Kakor so izvedeli „Plz. Listy“, Hohenwartov klub pridno deluje. Vse frakcije tega kluba se pripravljajo za boj. Sedaj bi tudi Mladočehi morali se poprijeti stvari in kovati železo, dokler je vroče. Njih prva naloga bi morala biti, da se približajo Hohenwartovemu klubu. Še le potem bode njih beseda kaj veljala. — „Moravská Orlice“ pa piše, da bi v naši slovenski stvari vsi Slovani morali biti solidarni. Hohenwart je že začel dotična pogajanja s Taaffejem. Sedaj je gotovo, da je Gautsch govoril popolnoma iz lastne volje in ni nobenega družega ministra poprej vprašal za svet. Iz kakega povoda je govoril Gautsch, ni jasno. Če je hotel levici pogladiti pot do vlade, varal se je. Sedaj je levičarska vlada še manj mogoča. Levica sama nema večine, Poljaki bi je pa sedaj po Gautschevih besedah gotovo ne podpirali. Ministru Gautschu sedaj družega ne ostaje, da odstopi ali da se udá. — Za nas Slovence je vsekako tolažilno, da vsi avstrijski Slovani simpatizujejo z nami.

Galicija. Poslednji čas se opaža, da se blago pogosto vtihotaplja iz Rusije in da prihajajo tudi razni vohoni čez mejo. Zaradi tega je vlada sklenila poslati konjico na mejo, da bode podpirala žandarje in finančne stražnike v njih službi. Vsak konjiški polk v Galiciji dobil je nalog, da naj pošlje na mejo oddelek osemnajst množ z jednim častnikom.

Vnanje države.

Rusija. Ruski vojni minister se je baje izrazil v zaupnem krogu, da letošnjo pomanjkanje ne bode nikakor oviralo daljnih vojnih priprav. Puške se bodo še hitreje izdelovale. Sedaj se snujejo trdnjavski topničarski batalijoni, potem se bodo pa množile še druge trdnjavske čete. Stroški ne pridejo v poštev, kajti vojna uprava ima še za več let ogromne svote na razpolago.

Rusija in Francija. V Berlinu so se baje jako prizadevali, da bi preprečili potovanje ruskega ministra vnanjih zadev v Pariz. Tudi knez Bismarck je baje v tej zadevi pisal pismo na vplivne osebe, da bi odvrnil to potovanje. Ruskega veleposlanika v Berlinu, Suvalova, so naprosili, da je šel zaradi tega k ministru Giersu v Wiesbaden. Vsa prizadevanja so ostala brez vspeha, ker car je vsekako hotel, da Giers gre v Pariz. Tako vé povedati „Siecle“.

Južna Amerika. V južni Ameriki so same prekucije. V Argentini so nove zmešnjave, ker se dva kandidata pripravata za predsedništvo. Kakor je

navada v južni Ameriki, mešajo se že vojaki v to stvar. Nekateri čete so za jednega kandidata, druge za drugega. Boj je torej skoro gotov. — V Braziliji je vse zmeđeno. Predsednik Fonseca je ukazal za vojne zamene pripraviti 13 milijonov milreisov. Opozicijske liste je vlada zatrla, brzojavke se pregledujejo, zatorej v Evropo resnice ne izvemo. Kakor se kaže, je največje gibanje v pokrajini Grande de Sul, katera pokrajina je že večkrat poskušala odtrgati se od Brazilije. Fonseca se nikakor posebno gotovega ne čuti. Prav lahko ga zadene osoda, ki je zadela Balmacedo. Na vojsko, ki se je kar izneverila cesarju, se ne more dosti zanašati. Kdo vé, če se v kratkem ne izneveri tudi sedanji vladi.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 17. novembra. (Vjedajo se!) Stara liberalna tetka, imenovana „Grazer Tagespost“, prinaša v svoji 305. številki od dne 6 t. m. obširnejši dopis iz Celovca z naslovom: „Gegen die slovenische Propaganda in Kärnten.“ Članek kar mrgoli napadov na slovenske rodoljube, zlasti na one „nesrečneže“, ki so prišli na Koroško — horrible dietu! — preko Karavank! Naši velikonemški liberalci bi namreč najraje videli, da bodi Koroška na to stran kar zabita z deskami, ali naj vsaj Karavanke za Kranjce bodejo neprehodne, češ, da potem našim laži-liberalcem ne bodo delali preglavice oni „importierten Hetzer aus Krain“, kakor se račijo prav „nobel“ izražati nam nasprotni listi.

O graške tetke dopisnika pristno nemški „galantnosti non plus ultra“ pa pričajo ti-le „krepki“ izrazi, ki so v ovem, primeroma kratkem dopisu: „importierte Hetzer“, „fremde Wühler“, „redelustige Agitatoren aus Krain“, „nationale Heilsversammlungen“, „Herren Fanatiker“, „agitatorischer Rede-eifer“, „Unverfrorenheit dieser Hetzer“, „slovenische Hetzblätter“, „herausfordernde Telegramme“ itd. itd. Take psovke so našim nasprotnikom „pošteno“ orožje!! Dovoljujemo si le vprašati: Kdo draži, kdo kali glasoviti koroški deželni mir??!

V citovanem članku se celovski dopisun, ki izraža v svojem dopisu pravo mišljenje tukajšnje nemške klike, i vjeda, da se koroški Slovenci v svojih narodnih zadevah obračamo do slovenskih, nekoroških gg. državnih poslancev. No, laži-liberalna stranka bo nam morala to že še tudi za naprej dovoljevati, ker je famozna „liberalna“ volilna geometrija dozdej dosledno znala preprečiti, da bi bili koroški Slovenci primerno zastopani v dunajskem državnem zboru! Ali se naj koroški Slovenci s svojimi narodnimi težnjami obračamo do gg. Kirschnerja, Ghona et consortes? To bi se pač pravilo: jagnje hodi pravice iskat k volku!

Zagovarjajo tudi postopanje organov beljaškega okrajnega glavarstva nasproti shodom podružnic svetega Cirila in Metoda. „Slovenec“ je o tem že potrebno poročal, zato se danes ne pečamo obširneje s to zadevo. Saj se bodejo o nji itak izrekle tudi še višje oblasti! — G. dopisun pa čenča tudi o „die auf Effect berechneten Verhandlungsgegenstände“. Brž ko ne meni gospod s tem govore o umni živinoreji, o zapuščinah itd.; no, radi mu prepuščamo to nedolžno veselje, a ob jednom se klanjamo dopisnikovi „bistroumnosti“, in le obžalujemo, da mu je „Knalleffect“, ki ga je nameraval napraviti z zgornjimi besedami, splaval po novo vrejeni Glini!

Posebno je pa rahločutnega gospoda dopisnika „Tagespost“ e v oči zbódel telegram, ki ga je bl. g. Vekoslav Legat, podpredsednik našemu katol.-političnemu društvu, povodom slavne zmage istrskih Slovanov pri zadnji državnozborni volitvi poslal slovenskim listom! Po prepričanju naših narodnih nasprotnikov ima g. V. Legat že „a priori“ ta smrtni in neodpustljivi greh na sebi, da je rojen na — Kranjskem! „Hinc illae lacrimae!“ in tega naši „galantni“, za svobodo, pravico, (??) sploh za vse „nemške čednosti“ toli vneti nasprotniki imenovanemu domoljubu ne morejo odpustiti! Zato ga ob vsaki priliki prav pobalinsko napadajo in trgajo po uvodnih člankih svojih umazanih listov. Da pa neumorno delavnega domoljuba to surovo obnašanje prekanjenih narodnih nasprotnikov nikakor ne bega, to nam kaže njegova plodonosna in požrtvovalna delavnost na narodno-političnem polju! A ravno zato so vrlemu gospodu od srca hvaležni vsi koroški Slovenci!

Če pa g. dopisnik „Tagespost“ e pravi, da se koroški Slovenci ne vjemajo z besedami imenovanega telegrama, silno se moti. Ravno narobe: vsaka beseda je prav iz srca govorjena vsakemu poštenemu

Slovencu! Da se zagrizeni nemškutarji in liberaluhi z njimi ne vjemajo, kaj to nam mar?!

Gospod V. Legat odposlal pa je imenovani telegram, ki je naše „ljubeznjive prijatelje“ (??) po nepotrebnem toliko razburil, kot podpredsednik za predsednika, ki ne stanuje v Celovcu, in v imenu našega katol.-političnega in gospodarskega društva, koje postavno zastopa in zagovarja javno mnenje vseh koroških Slovencev!

V ostalem pa moramo g. dopisnika le zahvaliti, da se je potrudil, telegram g. Legat-a ponemčiti in dati po graški tetki veliko-nemškimi laži-liberalcem na znanje. Dobro in koristno je, da vsaj enkrat tudi nasprotniki začno spoznavati pravo mišljenje vseh koroških Slovencev, kajti

„Clara pacta, boni amici!“

—rn—

Od Sv. Križa na Murskem polju, 17. novembra. (Blagoslovljenje nove farne cerkve.) Dvakrat smo že letos brali v Vašem cenjenem listu o naši farni cerkvi, katero smo letos povečali, da bode nekaj časa zopet dovolj velika za vedno večje število faranov. Prvokrat je bila opisana slovesnost blagoslovljenja temeljnega kamena. Drugokrat je bilo omenjeno, kako delo urno in lepo napreduje, danes pa poročam veselo vest, da je bila dogotovljena cerkev preteklo nedeljo, dne 15. nov. blagoslovljena in očitni božji službi izročena. Farmani so bili tega opravila silno veseli, kajti ne le, da je z mnogimi nadlogami bila združena služba božja v majhni kapelici, zlasti zdaj, ko je že hladno in nestalno vreme nastopilo, ampak radovali so se tudi, videti, da je delo, katero so radi vsestransko pospeševali, srečno dokončano. Prenovljenje zvonika in notranje oprave bode se še sicer moralo drugo leto zgoditi, pa zavoljo tega bode se služba božja lahko v cerkvi opravljala, kajti glavno delo lahko imenujemo dokončano. Razumi se, da so farmani svoje veselje očitno razodevali s strelbo, z okroženjem cerkve in mnogobrojno vdeležbo, zlasti ker je bilo krasno jesensko vreme. Večina prebivalcev Murskega polja je menda bila v nedeljo zbrana pri Sv. Križu. Slovesnosti blagoslovljenja, katero je opravljal ljutomerski dekan č. g. Ivan Skuhala, vdeležili so se tudi vsi sosedni duhovniki, zidarski mojster gospod Konrad Spanger in tehnični vodja nadinženér gospod Friderik Risch.

Č. g. župnik je slednje povabil k svoji mizi, kjer se je v navdušenih napitnicah še enkrat v duhu pregledalo in z besedami omenjalo vse, kar smo letos pri tem delu doživeli. Posebno ginljiva je bila napitnica g. zidarskega mojstra, v kateri se je Bogu zahvalil, da je očitno varoval delavce vsake nesreče. Večkrat smo se spominjali tudi nenavzočih dobrotnikov, med katerimi so bili omenjeni č. gosp. Lovro Kramberger, umirovljeni župnik križevski, ki se zavoljo svoje bolezni niso mogli udeležiti slovesnosti, pa so bili itak veseli, da so še te slovesnosti učkali. Domačemu g. župniku, ki so imeli skoro največ skrbi in truda ne samo letos, ampak že več let, kar so se na to delo pripravljali, smo naposled vsi čestitali ter jim želeli še mnogo dobrotnikov, da bi mogli z njihovo pomočjo s časoma tudi notranjost cerkve tako lepo vrediti, kakoršna je zunanost. Po zunanji obliki je namreč brez dvoma križevska cerkev zdaj ena najlepših v tem okraju.

Izpod Nanosa, dne 18. novembra. Cerkev sv. Martina v Hrenovicah je za Martinovo nedeljo dobila novo okrasilo. Zakristija je vsa prenovljena. Narejena so nova vrata in v tla so vloženi hrastovi parketi, posebno ukusna ga je na novo izdelana piscina iz kraškega marmorja.

Ravno tako se je presbiterij dokaj premenil. Prestavljena je stara pregraja nižje proti ladiji, tudi stari tlak se je odstranil in namestil z novim iz razno barvenega kamna. Ob strani so postavljeni stoli za azistenco. Tako se je mogla Martinova nedelja res krasno praznovati. Koliko lepše in slovesneje se vrši služba božja v ozaljšani cerkvi! Poleg tega se je oživila stara navada, da fantje svetijo s svečami pri sv. maši, ali kakor pravijo tu, da fantje nosijo „duplirje.“ To je nekaj, kar se vidi po Pivki in po vipavski dolini — kjer se še ni opustilo; drugod po Kranjskem tega menda ni. Reči pa moram, da je kaj lepo videti, ko čvrsti mladenči prihajajo drug za drugim pred oltar — tako rekoč za častno stražo pres. B. Telesu. Tako je bilo zadnje nedeljo v Hrenovicah 16 takih fantov, ki so res paradirali. Prav, da se take stare stvari ohranijo, kolikor mogoče vsaj se je vže itak veliko zgubilo in bati se je, da

z liberalizmom mrzli jozefijski duh še bolj zajde med ljudstvo.

Ko sem zgoraj omenjal različnih kamnoseških del v hrenoviški cerkvi, moram še povedati, da je vse to naredil novi kamnoseški mojster v Postojni gosp. Anton Renčelj, lično in po primerno nizki ceni.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. novembra.

(Mestni zbor ljubljanski) je sinoči rešil ostali dnevni red zaduje seje. Podžupan Petričič poroča o skontrovanju mestnih blagajnic in zakladov dne 2. junija in nasvetuje, da se vzame na znanje. Dalje se na njegov predlog podpornemu društvu za slovenske visokošolce dunajske dovoli 100 gld. kot ustanovna. — Odbornik g. Stare poroča o nakupu zemljišča Marije Kubelke za kopanje gramoza in nasvetuje, da se za zemljišče 1 oralo in 337 □ sežnje obsežno izplača 2800 gld. tedaj, ko bode prepisano brez bremen. Obvelja. — Podžupan Petričič poroča o pozivu odbora dolenskih železnic, da se znesek glavinskih delnic zviša za 5000 gld. Kakor znano, je mesto ljubljansko že dovolilo 50.000 gld. za glavinske delnice. Poročevalec nasvetuje, naj se dovoli še 5000 gld. s pogojem, da se napravi glavna postaja za osebni in tovarni promet na Karlovskem predmestju pod Zelenim hribom in mala postaja na Poljanah pri klavnici. Odbornik dr. vitez Bleiweis in župan se izražata proti pogoju in obvelja torej predlog, da se dovoli še 5000 gld. proti temu, da se napravi kolodvora v Karlovskem predmestju. — Odbornik Hrasky v imenu stavbinskega odseka poroča o makadamizovanju Starega, Mestnega in Marijinega trga, za kar bi znesli troški 4615 gld. Podžupan Petričič se protivi, dokler ni rešeno vprašanje o razsvetljavi mesta, ker bi bil denar več ali manj zavržen. Predlog odsekov, katerega podpirajo odborniki Valentinčič, Prosenec, Kunc in Terček končno obvelja. — Dalje poroča odbornik Hrasky o nasvetu glede trotovarja iz asfalta na mestnem trgu; troški so proračunjeni na 4999 gld. Odbornika Kunc in Velikovrh menita, da bi se za sedaj dokler ni vravnan glavni kanal na tem trgu, ne delal trotovar; odbornik vitez Zitterer toplo podpira odsek predlog, ki je bil tudi sprejet. — V imenu vodovodnega odseka poroča odbornik Hrasky o došlih ofertih za naročbo drugega parnega stroja v Klečah. Oferte je uposlalo 6 tvrdk, najugodnejše pogoje je stavila „Avstrijska montanska in alpinska družba“ na Dunaju, ki ceni stroj na 20.800 gld. Po daljšem razgovoru se sprejme ta ofert z dostavkom, da se tretji nameravani kotel opusti. Isti poročevalec poroča o prošnji upraviteljstva otroške bolnice za znižanje troškov navrtalnih del pri vodovodu ter v imenu vodovodnega ravnateljstva nasvetuje, da se prošnja odkloni. Odbornik dr. Staré nasvetuje, naj se prošnja ugodi z ozirom na to, da je upraviteljstvo mnogo zazidalo in je bolnica v prvi vrsti v korist Ljubljani; ali pa naj mestna občina povrne troške. Poročevalec ugovarja iz načelnih vzrokov, ker bi se potem oglasili tudi drugi enaki zavodi, sicer pa se bolnici lahko na drug način pomaga. Prošnja je bila odbita. — Odbornik Hrasky že poroča o znižanju pristojbine za večjo porabo vode v mestni klavnici in nasvetuje, da se pristojbina zniža od 12 na 8 kr., kar obvelja.

(Č. g. Anton Kržič), katehet na dekliški uršulinski šoli v Ljubljani, je imenovan veroučiteljem na tukajšnji c. kr. učiteljski pripravnici.

(Imenovanje.) Gosp. Fr. Franković, glavni učitelj na učiteljski pripravnici v Kopru, je imenovan stalnim učiteljem. G. Julij pl. Kleinmayr, profesor na istem zavodu, imenovan je članom izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole.

(Avstrijski škofje pri cesarju.) Včeraj ob 1. uri je cesar vsprejel v cesarskem dvorcu avstrijske škofje, ki se udeležujejo na Dunaju škofijskih posvetovanj. Knezo-nadžkof in kardinal grof Schönborn je v imenu zbranih škofov nagovoril cesarja. Po skupnem odgovoru se je vladar še posebej razgovarjal z vsakim posameznim škofom.

(Občni zbor šentjakobsko-trnovske podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) se zaradi zaprek pri petju ne bode vršil v nedeljo, 22. t. m., ampak drugo nedeljo, dne 29. t. m.

(„Naša Sloga“ trikrat zaporedoma zaplenjena.) Istrska „Naša Sloga“ ima zadnji čas hude dneve. Ko je izšla praznično odeta po izidu zadnje izvolitve, bila je zaplenjena zaradi brzojavov, došlih ji

povodom zmage; predzadni broj je bil zapljenjen zaradi dopisa iz Oprtija, v katerem je bila opisana ondota volilna borba in sijajna slovanska zmaga; zadnji broj pa je bil konfiskovan zaradi poročila iz Buzeta in zaradi vesti: „Nova slika iz hrvatske poviestnice“.

(„Katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence“ na Koroskem.) V pomenljivi seji državne zbornice minoli petek je rekel naučni minister Gaustch mej drugim: „Naučnemu ministerstvu je 33 koroskih občin poslalo prošnje. Te prošnje pa je predložilo „Katol. politično in gospodarsko društvo“ za Slovence v Celovcu . . . Morda je umestno vprašanje: Kako to, da to društvo zbira prošnje o presnovi šolstva? Jaz ne stavi tega vprašanja. Dozdeva se mi, da bodo stavili to vprašanje na drugem mestu, kjer ne bodo na to vprašanje le potrebno odgovorili, temveč tudi primerno ukrenili.“ — Kaj je naučni minister hotel reči, je jasno. Mi nemamo pri rokah pravil imenovanega društva, pač pa dunajski „Vaterland“ navaja odstavek iz pravil, ki se glasi: „Društvo ima namen, da poučuje koroske Slovence v verskih, političnih, narodnih in gospodarskih vprašanjih ter brani njih narodne in državljanske pravice po geslu: Vse za vero, dom, cesarja!“ Jedno teh sredstev pa je, da društvo izraža želje ljudstva po peticijah na visoko vlado, deželni ali državni zbor, ali pa jih v obliki resolucij objavlja v časnikih.“ Dunajski list dostavi: „Z ozirom na te določbe pač gosp. ministerski predsednik grof Taaffe kot vodja notranjega ministerstva ne bode mogel in tudi ne hotel na migljaj gosp. naučnega ministra razpustiti tega društva.“

(Slovenska posojilnica v Mariboru) je podelila iz Rapočeve ustanove po 150 gld. 9 kr. gg. Ivanu Pipenbacherju, modroslovcu, medicincu G. Ipavcu in pravoslovcu M. Neratu v Gracu.

(Dijaštvo na gimnazijah in realkah.) Minister Gautsch je v proračunskem odseku navel te-le številke o obisku dijaštva na gimnazijah in realkah: Na realkah se je število v poslednjem šolskem letu pomnožilo za 1589, na gimnazijah samo za — 160, torej od leta 1886 na gimnazijah upadek za 1030, na realkah naraščaj za 3414 dijakov. Vzlic temu znaša še dandanes na gimnazijah število dijaštva 55.516, torej dvakrat več, nego na realkah, kjer je 21.718 dijakov.

(Ukaz proti živinski kugi,) katerega je izdalo c. kr. namestništvo v Gracu, je zopet razveljavljen, torej se prežvekovalci in prašiči zopet smejo s Kranjskega izvažati na Štajersko, kakor tudi nasprotno. Izvzeti so seveda še okraji, ki so okuženi.

(V Oplotnici) pri Konjicah bodo v tovarni za steklo, ki je lastnina kneza Hugona Windisch-Graetza, z novim letom ustavili delo zaradi velikih izgub. Delavcem je že odpovedano delo. V istih prostorih pa bode osnoval tovarno za pohištvo neki Hafenrichter iz Heba.

(Nesreča.) Šestletnega dečka Janeza Primca z Gaberske Gore v litijskem okraju so pogrešali že od 7. t. m. in ga skrbno iskali. Dne 13. t. m. so našli dečka v nekem gozdu pri Zaplazu ljudje, ko so grabili listje. Truplo so lisice popolnoma ogrizle. Deček je najbrže zašel in umrl vsled mraza in glada.

(Vincencijeva družba za Celovec) je jako delavna in se neprestano trudi, da polajša trpečemu človeštvu njegovo trpljenje in trpko usodo! Velike so telesne dobrote, koje družbeniki s požrtvovalnim

trudom delé sirotam, še večje pa so duhovne dobrote, koje se trpečemu ljudstvu delé s poukom, kako naj svoje breme potrpežljivo prenaša! — V Celovcu obstojé tri konference te velevažne družbe. Razvén tega vzdržuje tukajšnja Vincencijeva družba zavetišče za šolarje ljudske šole, zavetišče za dijake gimnazije. Z letošnjim šolskim letom otvorila se je konvikt za dijake srednjih šol, ki za primerno plačo v njem dobivajo potrebno kršćansko vzgojo in lepo postrežbo. — V nedeljo dne 8. t. m. pa se je blagoslovilo in otvorilo po družbinem predsedniku preč. g. G. Schellandru sirotišče, ki se bo v skrb izročilo usmiljenim sestram.

(Poljedelski in obrtni razstavi na Bolgarskem v letih 1892 in 1893.) Pod pokroviteljstvom kneza bolgarskega bote v letih 1892 in 1893 v Plovidu in Ruščuku poljedelski in obrtni razstavi, in sicer bo razstava v Plovidu od 18. septembra do 12. novembra 1892 in v Rusčuku od 14. avgusta do 12. oktobra 1893. Tujeem je dovoljeno razstaviti le poljedelske in obrtne stroje, inštrumente, modele in orodje. Razstavni predmeti, katere je najkasneje 15 dni pred otvorjenjem dotične razstave vposlati, so prosti carinè, vsake druge davščine in ne bo se zahtevalo nobene odškodnine za prostor. Prevažanje po bolgarskih železnicah je brezplačno, da se dovoli znižana voznina na tujih železnicah in parobrodih, zato skrbela bo bolgarska vlada. Pred zaključenjem razstave se predmeti ne smejo odstraniti. Pri razdelitvi daril (diplom, medalj iz zlata, srebra in bron) oziralo se bode sosebnost na one stroje, orodje itd., ki krajevnim razmeram posebnost ugajajo. Oglasila za razstavo v Plovidu poslati je tujeem najkasneje do konca t. l. razstavni komisiji v Sofiji. Zaradi natančnejih pojasnil obrniti se je na „Comission des Expositions Bulgares“ v Sofiji.

(Nesrečno žganje.) Nedavno je hlapca Gregorja Barleta na Savi v radovljiškem okraju vsled preobilega žganja zadél mrtvoud, da je kmalu nato umrl. — Dne 16. t. m. so v Gor. Logu pri Litiji na nekem skednju našli mrtvega čevljarja Janeza Vertačnika z Vač. Ker se je bil prejšnji dan zeló navlekel žganega, sodijo, da je vsled tega umrl.

(Življenje je rešil) nedavno v Žužemberku čevljarski pomočnik Al. Šusteršič deklici Mariji Pečnik, ki je z mostu pala v Krko.

(Izneverjenje.) Iz Koprivnice na Hrvaškem se poroča, da je v preiskavi tamošnji kr. notar Matija Pavelič, zastopnik v hrvaškem in ogerskem saboru, ker je nekda izneveril do 40.000 gld. sirotinskega in družega denarja.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Č. g. J. Sinko, kapelan v Konjicah, je dobil župnijo sv. Bolfanka v Biši. — Umrl je č. g. Miha Rakoše, župnik v Bučah.

Telegrami.

Dunaj, 20. novembra. V državnem zboru je finančni minister na predlog nekega poslanca odgovoril, da bi znižanje obrestij, kakor je storil Brestel, le škodilo financam. Niti misliti ni na to, kajti dotične besede poslančeve so bile gotovo le „lapsus linguae“. Dokler ne bodo izdelani novi predlogi, se ne bodo objavili. Kontingentiranje pridobinskega davka je potrebno, prebitki osebne dohodarine bodo pripomogli drugim davkom. Minister apeluje na bogatejše vrste, ker večje pravice sprem-

ljujejo tudi večje dolžnosti. — V vinarskem odseku je poljedelski minister izjavil, da bode preklical prepoved uvažanja trt onih vrst, katerih se po poročilu na Francosko poslana veččaka ne prime trtna bolezen.

Dunaj, 20. novembra. Zjutranji listi proslavljajo današnjo desetletnico grofa Kalnokyja kot vnanjega ministra. Uradniki so mu danes čestitali in izročili adresu. Kalnoky se je najprijazneje zahvalil. — Cesar je pruskega princa Friderika Leopolda najprijazneje vsprejel na severo-zapadnem koldvoru.

Berolin, 19. novembra. Poročnik Gravenreuth, vodja nemške kazenske ekspedicije v Kamerunu, je bil v boju z domačini ubit.

Novi Jork, 19. novembra. Poroča se, da se je uprla posadka v pokrajini Santa Fè in je Fonseca odposlal tri generale v Rio Grande, da obravnavajo z vstaši.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—240)

Tuji.

18. novembra.

Pri **Matiču**: Alberone, potovalec; Madusehek, poštni asistent, s soprogo; Handl, Friedman, Malcher, Pregelhof, Steinharter, Horn, Lehr, trgovci, z Dunaja. — Peschmidt, trgovec, in Jankovič, zavarovalnični uradnik, iz Grada. — Ruprecht, lekarnar, iz Trebnjega. — Stöger, medicince, iz Inomosta. — Castellani, potovalec, iz Bolzana. — Stanič, trgovec, iz Kočevja. — Strauss, trgovec, iz Frankobroda.

Pri **Stonu**: Ditrich, tovarnar; Goldhamer, Pollak, Petziwal, trgovci, z Dunaja. — Ažman, župnik, iz Gorij. — Robič, duhovnik, s Šenturške Gore. — Golob, župnik, iz Primskovega. — Jakl iz Rupe. — Homan iz Radovljice. — Ressel, major, iz Trsta. — Bežek, notar, iz Tržiča. — Globočnik, trgovec, iz Kranja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Šaber, trgovec, iz Celja. — Mullich iz Trbovelj. — Viljem in Pavla Habe iz Grada. — Boek, nadinženér, iz Rrna.

Pri **avstrijskem caru**: Gregorič, trgovec, s soprogo, z Lazov.

Pri **bavarskem dvoru**: Ebenwein, zasebnica, iz Trbiža.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v milim.
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
19	7. u. jut.	744.6	1.8	sl. vzh.	megla	0-00
	2. u. pop.	742.3	6.0	sl. svzh.	del. jasno	
	9. u. zveč.	742.0	3.4	"	jasno	

Srednja temperatura 3.9°, za 0.2° nad no:malom.

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Dunajska borza.

Dne 20. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	90 gld. 20 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	89 " 75 "
Zlata renta 4%, davka prosta	107 " 50 "
Papirna renta 5%, davka prosta	101 " 80 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	996 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	270 " 25 "
London, 10 funtov stri.	118 " — "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 38 "
Cesarski cekini	5 " 63 "
Nemških mark 100	58 " — "

Dne 19. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	101 gld. 40 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 15 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	133 " 75 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	145 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2%	99 " 75 "
Kreditne srečke, 100 gld. " " " 4 1/2%	183 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	61 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	16 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	49 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	144 " — "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2730 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	79 " 50 "
Papirni rubelj	1 " 10 1/2 "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile št. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercionalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

150.000 goldinarjev

se more dobiti s

promeso iz 1864. l.,

ki velja cela 4 1/2 gld., polovica 2 1/2 gld in 50 kr. kolek.

Žrebanje dne 1. decembra!